

Epeso

Pauloŋe Epeso yeŋgât ekap kulemgum katyiŋgiop.

O bukulipne,

¹ Yen Epeso kapi ambolipŋaŋe Yesu Kiristohâlen biwiyeŋaŋe kepeim Anitâhât tem lâuwaŋgim mansai. Nâ Paulo. Emelâk Anitâŋe nâŋgânihimu Yesu Kiristoŋe aposolo sâm âi nihiop ya mem mansan. Nâŋe heroŋe nâŋgâiŋgim ekap yu kulemgum katyiŋgian.

² Awoŋnenŋe Anitâ yet Kutdânenŋe Yesu Kiristo yâkŋe eŋgatyetŋeák otmâ nâŋgâiŋgim tihityerje otmutâ biwi nâŋgân nâŋgânyeŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmâ sânduk sâekgât nâŋgâiŋgim ulitguman.

Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mâmâŋe otningimu manman âlepŋahât bulâŋe teteningimap.

³ Anitâŋe ikŋe nanŋe, Kutdânenŋe Yesu Kiristo, hâŋgângumu ge nengât tosaŋhât otmâ muop. Yawu olop yakât otmâ nenŋe yâk orop biwinenŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu manmâ gain. Yakât otmâ Anitâŋe ikŋe Wâtgât mâmâŋahât Heak hâŋgângumu ge mâmâŋe otningimu manman âlepŋahât bulâŋe teteningim gap. Yakât nâŋgâm Anitâ mepaem mannom. ⁴⁻⁵ Anitâŋe ikŋahâk wawaeneneŋmap. Otmu nenŋe yâkât senŋjan tosa barahâk kinnomgât nâŋgâm ikŋe nanŋe Yesu Kiristo hâŋgângumu ge nengât tosaŋhât otmâ mumbuap yakât emet inânnjan sâm kalop.

Yakât otmâ nenje Kiristohâlen biwinenjâje kepeimunje Anitâje tosanenje pilâningim nine nanne baratne sâm menenekmû mansain. Yakât nângâm yâknej emet inânnjan hân himbim ki kândikyotgowân yawu tetewuap ya sâm kalop.

⁶ Otmu iknjahâk wawaenenekmâ nengât sâm nanje hângângumu giop yakât nângâmunje hâu sâsâ otmap. Yakât otmâ heroje nângâwañgim mepaem mannom.

⁷⁻⁸ Kiristoje kawenennenjâan kinmu kujetâ muop yâkâlen biwinenjâje katmunje Anitâje tosanenje pilâningiop. Otmu iknjahâk wawaenenekmâ otningiop yakât nângâmunje âlâ kândâkdâ otmap. Yakât dop sâmune nângâjet. Nenne saru osomunje sililiñ sâmap. Yakât dopjeâk Anitâje wawaenenekmap ya ki pesuk sâwuap. ⁹⁻¹⁰ Anitâje âliwahap topnej topnej, eheknej ki eheknej, himbimâñ ewan tap me hânâñ yu tap ya kerehâk kalop. Otmu sâp patoen Yura lohimbi otmu pâku lohimbi hârok menduhunenekbuap. Yawu otmâ âliwahap topnej topnej kalop ya orowâk Kiristohât amutgen tatmunje kunnenje otmâ tatbuapgât sâm kalop. Yawu gârâmâ emelâk embâñâmbâek yakât topnej amoknjan tattmâ gaop. Yakât otmâ lohimbi nombotnaje yeje nângân nângân watmâ yakât topnej nângâne sâm pâpgum gawi. Yâhâ nenâmâ Anitâje nângân nângânnenje mem pâroñ pilâningimu yakât topnej nângâmain. Anitâje sâp kalop ya iknjak ekmu ârândâj otmu den yakât bulâje tetem heñgeñguwuap.

¹¹ Otmu Yura lohimbi nengât hohetnenjâan lok âlâ tetem kunnenje manmâ tihitnenje otbuapgât nângâm Anitâje yakât pat kuningiop.

Yakât otmâ pat kuningiop yapâek nennej lok ya tetem tihitnenje otbuapgât nângâm biwinenjae mem mambotbañgim gawin. ¹² Otmu pat kuningiop yakât bulâyeâmâ Kiristonje lohimbi kerek nengât tihitnenje otbe sâm Yura lohimbi nengâlen teteop. Nengâlen tetemu nennej yâk orop biwinenjae kepeiakmâ konohâk otmu yâkât pat otmâ mansain. Yakât otmâ Anitâhât nângâmunje âlâ kândâkdâ otmu heronje nângâwañgim mepaem mannom.

Manman kârikjan mannomgât nângâm eñgat yâhâp ki otmain.

¹³ Kiristonje lohimbi kerek nengât tosanenjahât otmâ ge kawenennenjan kinmu kuñetâ muop. Yâkât den pat âlepje ya nennej yen pâku lohimbi ekyongomunje nângâjetâ bulâje olop. Den pat ya nângâjetâ bulâje otmu yâkâlen biwiyeñjae kepeiwi. Yawu otbi yan Anitâje meyekmâ nine nanne baratne sâm manman kârikjahât pat nen Yura lohimbi kuningiop ya yen gurâ yauuâk kuyingiop. Yakât otmâ ikje Wâtgât mâmâñjahât Heak hângângumu ge lohimbi kerek mâmâñje otningiwuapgât sâm kalop. Yakât otmâ ya hângângumu yeñgâlen ge mâmâñje otyingiop. ¹⁴ Otmu pat kuningiop yakât bulâje sâp patoен menom nângâm Kiristohâlen biwinenjae tinjâk kepeim mannom. Yawu manmunje Wâtgât mâmâñjahât Heakje biwinennenjan kionmu pat yakât bulâje menom nângâm eñgat yâhâp ki otmâ mannom. Yawu manmunje sâp patoен Anitâje menenekmâ ikjan torokatnenekmu manman

kârik̄jan manmâ heroje otbañgim mepaem yâhâmbisâin.

Anitâ Wâtgât Ambojañe mâmâje otningimu kârihem kinmain.

¹⁵ Yeje Kutdânenje Yesu Kiristohâlen biwiyejanje kepeim manmâ gai. Yawu manmâ Anitâhât lohimbi orop biwiyejanje kepeiakmâ konohâk otmu manmâ gai. Otmu yeñgât den pat ya bukulipnaje eknohojetâ nângâm tep hero nângâyiñgian. ¹⁶ Yawu nângâm Kutdânenje Yesu Kiristo âwâñait mepaeyelekman. Otmu Anitâje yuwu otyingiâkgât ulitguman. ¹⁷ Awoñnenje Anitâ lajinje Ambojañe iknej Wâtgât mâmâyahât Heak hângângumu ge yeñgât biwiyejan kioñmu nângân nângânyeje keterakyiñgiwuap. Yawu otmu Anitâje tihityenje otmap yakât topje nângâm heñgenjum yâkâlen biwiyejanje kepeim mannomaihât yâk ulitguman. ¹⁸ Otmu Anitâje yen orop menenekmâ ikñjan torokatnenekmu heroje kakñjan manmâ yâhâmbisâingât pat kuningiop. Pat yakât bulâje menomgât nângâm biwinenje mem mansain. ¹⁹⁻²⁰ Otmu Anitâ Wâtgât Ambojañe iknej wâtnjambâek Kiristo mumuñambâ mem yahalop. Otmu nen gurâ yauûâk mâmâje otningimu wâtnjan kinmâ Kiristohâlen biwinenjanje tinjâk kepeim manmain. Yeje yakât nângâjetâ keterahâkgât nângâm Anitâ ulitguman.

Anitâje Kiristo mumuñambâ mem yahatmu yâknej himbimâñ yâhâmu iknej orowâk tawot. ²¹ Himbimâñ orowâk tatmâ Kiristoje Anitâhât hahit mem kinmâ añelo himbimâñ tatmai otmu âi

weke, emet amboje, senduk banearâ, susun me sâtnje metnje topnje topnje hânânu tai kerek yenjât kunyeje tatmap. Otmu emelâk embâñâñ Anitâñe hân himbim kândikyotgom âliwahap topnje topnje kalop ya orowâk Kiristohât amutgen tatumunjé kunnenje tatmap. Otmu yawuâk kunnenje tatumâ yâhâwiop. Otmu sâp pesuk sâwuap yan hân himbim yu biatmu Anitâñe hân himbim aango kândikuwuap. Otmu sâp yan gurâ yawuâk kunnenje tatumâ yâhâmbisâp. ²² Yakât otmâmâ âliwahap kerehâknejé yâkât amutgen tatbuapgât Anitâñe sâm kalop. Otmu Kiristohât komot mansain nen gurâ yawuâk yâkât amutgenâk tatumunjé kunnenje tatumâ tihitnenje otmâ yâhâmbisâpgât sâm kalop. ²³ Yakât otmâ Anitâñe mâmâne otningimu Kiristo orop biwinenjâne kepeiakmâ konohâk otmap. Otmu nenne hoj bawançgimain yan yâkât lauñe otmu kâinje bâleñe yawu otmâ nep mewañgim manmunije ârândâñ merândâñ otmap.

2

*Anitâñe mem heweweñ tuhunenekmu
Kiristohâlen biwinenjâne kepeim manmain.*

¹ Emelâk Anitâñe ki mem heweweñ tuhuyekmu Kiristohâlen biwiyeje katbi sâp yan yeje orotmembe bâleñe topnje topnje otmâ tosa mem manminiwi. Yawu otbi yakât otmâ hiliwahonomaihât pat manbi. ² Sâp yan yeje enjatyenjâk otmâ manman bâleñahât mâtâp watbi. Yawu otmâ weke bâleñe amboyeñjâne biwiyeñjan kioñmu yâkât amutgen manmâ tem lâuwañgim manminiwi. Otmu sâp yuâmâ yâknejé

lohimbi belângen mansai ya yeñgât biwiyeñan gurâ yawuâk kionjmu Anitâhât den kumai.³ Otmu yâkjue Anitâhât den kum orotmeme bâleñe otmai ya nenje gurâ yawuâk otbin. Yawu gârâmâ emelâk nen kerekjue nenje engatnenñejâk watmâ biwinenñambâ nângân nângân bâleñe âlâlâ teteminiop ya watmâ otminiwin. Yakât otmâ Anitâje lohimbi kerek neneckmu ki ârândâj otmu hiliwahonomgât pat otbin.

4-6 Yawu otmâ manbin yamâ iкñahâk tepñe nângâningim tihitnenje otmâ Kiristo hângângumu ge nengât tosahât otmâ kawenenñan kinmu kunjetâ muop. Nenje yâkâlen biwinenje katbin yan Anitâje tosanenje pilâningim manman âjje ningimu yakât topñe nângâm biwinenje huruñ sâop. Otmu Anitâje yen gurâ yawuâk wawaeyekmâ tosayenje pilâm manman kârikñahât pat kuyingimu mansai. Yakât otmâ yen me nen hârok Kiristo orop biwinenñanje kepeiakmâ konohâk otmu mansain. Otmu sâp pato tetewuap yan Anitâje mumunjambâ mem yahatnenekmu Kiristo orop himbimân yâhâ tatbisâin. Yakât pat kuningimu tap. Yakât nângâm engat yâhâp ki otmain. **7** Nenje Kiristohâlen biwinenñanje kepeimunje Anitâje kaok nângâningim tosanenje pilâmu biwinenje huruñ sâmu lohotjan manmain. Otmu sâp yupâek lohimbiñe yakât nângâjetâ hâu sâsâ otbuap. **8-9** Yeñe himbimân yâhâ manman kârikñan mannomaihât pat kuyingimu mansai. Yakât nângâm yeñahât nângâjetâ yahatmu hâkyenje mepaemaihât yuwu sâmune nângâjet. Anitâ iкñahâk wawaeyekmâ

tihityeŋe otmâ Kiristo hâŋgângumu ge yeŋgât tosahât otmâ muop. Otmu yeŋe Kiristohâlen biwiyeŋe katjetâ Anitâŋe tosayeŋe pilâyinjim manman kârikñahât pat kuyinjimu mansai. Yeŋe wâtyeŋan ya ki mem tetewi. Yakât otmâ yeŋahât ki nâŋgâŋetâ yahatmu mepaeaknomai. ¹⁰ Otmu yeŋe Kiristohâlen biwiyeŋe katbi sâp yan Ambonenŋe Anitâŋe manman âiŋe yinjimu mem mansai. Yawu manmâ orotmememâ âlepñeâk otmâ tânahom mannomaihât sâm kalop.

Kiristoŋe nen lohimbi topŋe topŋe menduhunenekmu manmain.

¹¹⁻¹² Kiristoŋe nen Yura lohimbi otmu yen pâku lohimbi mem menduhunenekmu komot konohâk otmunje iŋŋak kunnenne tatmap. Yakât topŋe yuwu sâmune nâŋgâŋet. Emelâk yen pâku lohimbiŋe Anitâhât topŋe ki nâŋgâwi. Yâhâ emelâk embâjâŋ Anitâŋe Awarahamgât pat kuwaŋgiop ya Yura lohimbi nengât gurâ yawuâk kuningiop. Yakât otmâ nenŋe yeŋgât nâŋgâmunŋe gemu yuwu nâŋgâminiwin. “Nen Awarahamgât sen mansain yakât otmâ hâknenŋahât torehenŋan undip tuhuangimain. Yâhâ yen pâku lohimbiâmâ Awarahamgât sen ki oai. Yakât otmâ ketetyekmunŋe belâŋgen manmâ hâkyenŋahât torehenŋan undip ki tuhuangimai. Yakât otmâ Anitâŋe hiliwahonomaihât pat kuyinjimu mansai.” Yeŋgât yawu nâŋgâminiwin. Otmu hâknenŋahât torehenŋan undip tuhuangiminiwin orotmemem yaŋe ki tânnongomap. Yakât otmâ orotmemem yakât nâŋgâmune tâŋjât otmap. ¹³⁻¹⁵ Otmu emelâk yeŋe Kiristohât topŋe ki nâŋgâm

belângen manbi. Yâhâ sâp yuâmâ yâk orop biwiyenjae kepeiakmâ konohâk otmu mansai. Yawu gârâmâ Kiristo Biwi kepeiak kepeiak Amboje iknak nen Yura lohimbi otmu yen pâku lohimbi kerek nengât tosanenjahât otmâ kawenenjan kinmu kunjetâ muop. Muop yan yeje Anitâhât komolân torokatnomaihât mâtâp meyingiop. Yawu olop yakât otmâ Anitâje yen orop kaok nângâningimu biwinenjae kepeiakmâ konohâk otmu buku orangimain.

Yâhâ emelâk embâhâ Anitâje girem den âlâlâ Mose ekumu kulemuop. Otmu Yura papatolipnenjae yeje nângân nângân watmâ girem den yan den âlâlâ torokatbi. Otmu nenne den ya lâum yen ketetyekmunje yaehen manjetâ yen orop kasa kârikje manminiwin. Otmu den âlâlâ torokatminiwi yané undip kârikje olop. Yawu gârâmâ Kiristoje tosanenjahât otmâ muop yan undip ya mem gahaem yen orop menduhunenekmu komot konohâk otmâ manmain. ¹⁶ Otmu Kiristoje tosanenjahât otmâ kawenenjan kinmu howanân kunjetâ muop yan mem menduhunenekmu Anitâje kerek nengât kaok nângâningimap. Otmu nenne biwinenje sânduk sâmu buku orangim manmain. ¹⁷ Kiristoje yawu otningiop yakât den pat angoân nen Yura lohimbi eknongop. Otmu nenne yâkât den ya torokatmâ yen kâsikum yingim gain. ¹⁸ Yakât otmâ Wâtgât mâmâhahât Heakje biwinenjan kionjmâ yen orop mem heweweñ tuhunenekmu Kiristohâlen biwinenjae kepeimain. Yawu otmunje Kiristoje mâtâp mem teteningimu

âwâje Anitâhâlen biwinenñanje kepeim mepaem mannom.

Nen Anitâhât sen otmâ mansain.

19 Emelâk nen Yura lohimbiye yen pâku lohimbi yekmunje kasa kârikje otmu keterakmâ iknjâk iknjâk manminiwin. Yâhâ sâp yuâmâ nenje yen orop manman bâleñambâ keterakmâ orotmeme bâleñje pilâm Anitâhâlen biwinenñanje kepeim komot konohâk otmâ mansain. Yakât otmâ Anitâje meneneckmu ikje sen otmâ mansain. **20** Yakât topnje nângâjetâ keterahâkgât emet tuhumain yan hâum sâmune nângâjet. Hân aim saran lâum kânângâmunje kinmap yañe Kiristohât aposololipnje otmu poropetelipnje nengât dop oap. Otmu saran yakât kakjan hohem katmâ kokore pilâm gârem kâwi huhum pilâmain yañeâmâ lohimbi menduhuakmâ Anitâ mepaemai yakât dop oap. Otmu kuhupin lâum kânângâmunje ñiwiñ ñiwiñ sâm kinmap yañeâmâ Kiristo ikñahât dop oap. **21** Otmu kuhupin kakjan gimbâ katmâ geri kum pilâm losohomunje emet ya âiloñgo kinmap yakât dopñeâk nenje Kiristohât komot konohâk otmâ yâkât wâtjan manmain. Yawu manmâ Anitâhât opon kâmbukje yakât dop otmâ manmain. **22** Otmu emelâk Anitâje ikje opon kâmbukjan ge tatminiop yakât dopñeâk ikje Wâtgât mâmâñahât Heak hângângumu ge biwinenñjan tatmâ mâmâje otningimu manmain. Yawu otningimu biwinenñanje kepeiakmâ konohâk otmu buku konok orançim manmâ yâhânom.

3

Anitâje Paulohât nângân nângânje mem pâroj pilâwaŋgiop.

¹⁻² Yen pâku lohimbiye Kiristohâlen biwiyeŋaje kepeim Anitâhât komolân torokatŋetgât Anitâje ikiŋahâk nângânihim aposolo âi nihimu mem mansan. Âi ya mem Kiristo hoŋ bawaŋgim yâkât den pat âlepnej ekyongoman. Den pat âlepnej ekyongomune lok nombotŋeŋje den ya nângâŋetâ gemu bet pilâm pâi emetŋan mem katnekŋetâ mammâ gan. ³ Emelâk Anitâhât biwiŋan nângân nângân âlâ nângâm gaop ya nângâmune keterahâkgât nângân nângâne mem pâroj pilânihimu nângâwan. ⁴ Otmu den yakât nângâmune biwinambâ nângân nângân âlâlâ tetemap ya pâŋe tâlâwâk kulemgum katyŋgian yu ekmâ nângânomai. ⁵ Emelâk embâŋjâmbâek Anitâje lohimbi âlâ me âlâhât nângân nângânyeŋje ki mem pâroj pilâwaŋgiop. Yakât otmâ den yakât pâpguwi. Yawu gârâmâ sâp yuâmâ Anitâhât Wâtgât mâmâŋjahât Heakŋe den ya mem Kiristohât aposololipnej otmu poropetelipnej nengât biwinenŋan katmu nângâmain. ⁶ Den yakât topŋe yuwu sâmune nângânet. Nenne Yesu Kiristohât den pat âlepnej yen pâku lohimbi ekyongomunje nângâŋetâ bulâŋe otmu yâkâlen biwiyeŋaje kepeim mansai. Yawu manŋetâ Anitâje nen Yura lohimbi orop mem menduhunenekmu komot konohâk otmâ mansain. Yawu manmunje sâp pato tetewuawân Anitâje manman kârikŋahât pat yakât bulâŋe ningimu mem Yesu Kiristo orop herone kakŋan tatbisâin.

⁷ Anitâje iknej eŋgatnejâk otmâ menekmâ aposolo âi sâm nihiop. Âi ya mem yâkât wâtjan kinmâ Kiristohât lohimbi hon bayingim yâkât den lohimbi kâsikum yingiman. ⁸ Yâhâ emelâk yâkât lohimbi dondâ mem bâleyekminiwan. Yakât otmâ ninahât nângâmune gemu Anitâhât lohimbi yengât amutyenjan mansan yawu nângâmune otmap. Yamâ nâne mem bâleyekminiwan yapâek Anitâje menekmâ âi sâm nihimu Kiristohât den pat ya yen pâku lohimbi ekyongom gan. Yakât yuwu sâmune nângâjet. Kiristone wawaenenekmâ tihitnenje otmu manmannenjhât bulâje teteningimu biwinenjenje hurun sâmu manmain. Otmu yauwâk otningim yâhâwuap. Yakât topje nenjhâk nângâm ba takanomgât dop ki tap. ⁹⁻¹⁰ Otmu girawu manmunje Anitâje nenekmu ârândâj otmu manman kârikjhât pat kuningiwuap yakât den sâm holajmâ pâku lohimbi ekyongomune nângâmai. Otmu Anitâ Hân Himbim Ambojanje nen Kiristohât lohimbi kerek mem hewewenj tuhunenekmu Kiristohât den pat sâm haok tuhunom. Yawu otnom yan Anitâhât biwiŋjan nângân nângân âlâlâ tatmap yakât bulâje topje topje tetemu aŋjelolipnjaŋe eknjetâ âlâ kândâkdâ otbuap. Yakât nângâm emelâk embâŋjâmbâek yâknej lok âlâ me âlâhât nângân nângânyenje ki mem pâroŋ pilâyinjgiop. Yakât otmâ den yakât topje pâpguwi. ¹¹ Yawu otmâ iknej nângân nângân watmâ sâpnej ekmu ârândâj otmu Kudânenje Yesu Kiristo hângângumu giop yan den yakât bulâje teteop. ¹² Nenne Kiristohâlen biwinenjenje kepeim Anitâ pahâk ultgumunje nângâningiwuap. Yakât

nângâm nenje biwi yâhâp kakñjan ki ulitgunom. 13 Nâje Kiristohât den pat kâsikum yiñgimune nângâjetâ bulâje otmu yâkâlen biwiyeñanje kepeim mansai. Yakât otmâ lok nombotñanje pâi emetjan mem katnekjetâ manmâ gan. Nâje yençât nângâm hâhiwin kakñjan mansan yakât nângâm yeje kârihem kinmâ biwiyeñje ki orotok sâwuapgât nañgan.

Kiristoñe wawaeneneckmap yakât Paulonje kulemguop.

14-15 Yen pâku lohimbiñe Kiristohâlen biwiyeñanje kepeim Anitâhât komolân torokatñetâ nen Yura lohimbi orop biwinenñanje kepeiakmâ konohâk otmu mansain. Anitâhât añelolipje topñe topñe himbimân tatmai otmu âliwahap topñe topñe hânân yu kalop, ehekje ki ehekje, kerek nengât manmannenje Awoñnenje Anitâ iknjak ningimu manmain. Yâkje nine nanne baratne sâm menenekmu mansain yakât nângâmune hâu sâsâ otmu mepaeman. 16-17 Anitâ Manman Amboñanje koko salehâk tatmap. Otmu yu yakât ki pâpgumap. Yawu tatmap yakât nângâmunje âlâ kândâkdâ otmap. Otmu nâje yençât nângâm yâk ulitgumune ikje Wâtgât mâmâñjahât Heak hângângumu ge mem heweweñ tuhuyekmu Kiristohâlen biwiyeñanje tinjâk kepeim tem lâuwañgim mannomai. Yawu otñetâ yâk orop biwiyeñanje kepeiakmâ konohâk otmap yakât dopñeâk bukulipyenje orop biwiyeñanje kepeiakmâ konohâk otmu buku orançim mannomai. 18 Otmu Kiristoñe wawaeneneckmâ kawenennenjan kinmu kuñetâ muop yakât topñe

nângâjetâ keterakyiñgim heŋgeŋguâkgât Anitâ ulitguman. ¹⁹ Yeŋgât yawu ulitguman. Yawu gârâmâ Kiristoŋe wawaenenekmap yakât topŋambâek nângâm metenomgât dop âlâ ki tap. Yawu gârâmâ yeŋe yâkâlen biwiyeŋanje tiŋâk kepeim manŋetâ yanâmâ Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mâmâŋe otyiŋgiwuap. Mâmâŋe otyiŋgimu manmanyenjähât bulâŋe âlâlâ teteyiŋgimu Kiristoŋe wawaeyekmap yakât topŋe nângâm heŋgeŋgunomai. Manmanyenjähât bulâŋe teteyiŋgiwuap yakât dopŋanâk âi mem Anitâ hoŋ bawaŋgim manmâ yu yakât ki pâpgunomai.

²⁰ Anitâhât Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mâmâŋe otningim yâhâwuap. Yakât otmâ nenŋe Kiristo hoŋ bawaŋgim nep âlâlâ memunŋe yakât bulâŋe tetewuap nângâmain ya wangim tetewuap. ²¹ Yakât nângâm Kiristohâlen biwinenŋanje kepeim hoŋ bawaŋgim manmunŋe bulâŋe âlâlâ tetemu ekmâ Anitâ mepaem manmâ yâhâmbisâin. Ya bonŋanâk.

4

Kiristo hoŋ bawaŋgim tânahom mannom.

¹ Bukulipne, yuwu sâmune nângâjet. Nâŋe Kiristohâlen biwinanje tiŋâk kepeim hoŋ bawaŋgim yâkât den pat lohimbi kâsikum yiŋgiman. Otmu emelâk den ya kâsikum yiŋgimune lok nombotŋanje nângâjetâ gemu bet pilâm pâi emetŋan mem katnekŋetâ manmâ gan. Otmu den ekyongomune nângâjetâ Anitâhât Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe biwiyeŋe mem hewewenŋ tuhumu yapâek Kiristohâlen biwiyeŋanje kepeim

mansai. Yakât otmâ yâkât den ya tiñâk lâum manjetâ lohimbiñe manmanyenê ekjetâ ârândâñ olâkgât nañgan. ² Otmu yenjahât nângâjetâ gemu huruñ huruñ manmâ bukulipyenê orop ewe karañgim mannomai. Yawu manmâ buku nombotñanje nângâm bâleyinginomai yan biwiyeñanje kepeiyekmâ lohotñan otyinginomai.

³ Sâp yiwereñe yuâmâ biwiyeñanje kepeiakmâ konohâk otmu mansai. Yawuâk torokatmâ manne sâmâmâ tihit orançim biwi sânduhân mannomaihât nañgan. ⁴ Anitâhât Wâtgât mâmâñahât Heak iknjak mem heweweñ tuhuneneñmu Kiristohâlen biwinenñanje kepeim yâkât komot konohâk otmâ mansain. Yawu manmunñe Kiristo iknjak âwurem ge menenekbuapgât nângâm biwinenñe mem manmain. ⁵ Kudânenñeâmâ Kiristo konohâk. Otmu yâkât den konohâk lâum manmain. Otmu toen katneneknjetâ Kiristo orop biwinenñanje kepeiakmâ konohâk otmap yakât mâtâp konohâk tap. ⁶ Otmu Awoñnenñeâmâ Anitâ iknjak kunneneñ pato tatmap. Otmu Anitâne wosapâ me wosapâ ki tatmap yawuya âlâ ki tap. Yakât otmâ himbimâñ anjeloliphe tai otmu hânâñ âliwahap topñe topñe kalop ya kerehâk hohem tatmu yâkât wâtñan tatmâ gamain.

⁷ Otmu Kiristonje iknjahâk biwinenñahât topñe ekmâ nângâmap. Otmu Wâtgât mâmâñahât Heak hângângumu ge biwinenñan tatmâ mâmâñe otningimap. Yawu otningimu manmannenñahât bulâñe iknjâk iknjâk teteningimap yakât dopjanâk âi topñe topñe mem Kiristo hoñ bawançgimain.

⁸ Den yan yuŋe emelâk lok âlâŋe Anitâhât den kulemguop ya miap. Den yamâ yawu tap.

“Lohimbiŋe hoŋ bawaŋgiŋetgât yâkŋe meyekmâ himbimân âwurem yâhâop. Yawu otmâ mâmâŋe otyiŋgimu âi meŋjetâ yan bulâŋe âlâlâ teteop.” Den yawu tap.

⁹ Aiop, “himbimân âwurem yâhâop,” den yawu kulemguop. Den ya ekmâ yuwu nâŋgâmain. “Aŋgoân himbimâmbâ ge hânâŋ manmâ muop,” yawu nâŋgâmain. ¹⁰ Otmu mumuŋambâ yahatmâ himbimân âwurem yâhâmu Anitâ orop tawot. Yawu otmâ kunnenje tatmâ mâmâŋe otningimu yâkât lauŋe, otmu kâiŋe bâtŋe yawu otmâ hoŋ bawaŋginom. Hoŋ bawaŋgim yâkât den pat sâm haok tuhumunje hânŋan kulemjan ariwuap. ¹¹ Yâkŋe mâmâŋe otningim âi iŋŋiâk iŋŋiâk ningimu mem tânahom manmain yamâ yuwu. Lok nombotŋaŋe lohimbi belâŋen manmai ya yengâlen ari Kiristohât den pat âlepŋe ekyongomunje nâŋgânomaihât kut aposolo sâm âi ningiop. Yâhâ lok nombotŋeâmâ nen tânnongoŋetâ lohimbi Kiristohât den pat âlepŋe orowâk kâsikum yinginomgât kut bawapi sâm yingimap. Yâhâ lok nombotŋeâmâ Anitâhât biwiŋan den âlâlâ tatmap ya sâm holajmâ lohimbi ekyongonomaihât kut poropete sâm âi yingimap. Yâhâ lok nombotŋeâmâ Anitâhât lohimbi yengât kunlipyeŋe manmâ yâkât den kâsikum yingim galemyongonomaihât kut pasto sâm âi yingimap. Yâhâ lok nombotŋeâmâ pasto tânyongom lohimbi den kâsikum yinginomaihât kut papasu sâm âi yingimap. ¹² Yawu gârâmâ

nenje Anitâ nanñahâlen biwinenjae tiñâk kepeim mannom. Yawu manmâ âi ningiop ya mem lohimbi orop tânahom manmunje manmannenje kelihakbuap. ¹³ Yawu otmâ biwi nângân nângânnenjae menduhuakmâ konohâk otmu Kiristoje hânân manmâ olop miop yawuâk otmâ mannom. Yawu otmâ manmunje Anitâne nenekmu Kiristohât dop yawu otbuap. ¹⁴ Yâhâ sâp yu manman girawu mansai yakât topje nângâjetâ keterahâkgât yuwu sâmune nângâjet. Nimnaom titipâje bukulipyenje orop eñgalân giangim âwâ mâmâlipyenje yeñgât den kum ari malon manmai. Yeñe yakât dopñeâk otmâ mansai. Otmu yakât den âlâen hâum sâmune nângâjet. Nenje wañga mem saru kakñambâ arimain. Arimainângembâ siru pato pilâmu to dondâ bâlemap. Yawu otmâ wañga ya mem kopa kopa tuhumap. Yakât dopñeâk lok perâkjae Kiristohât den kelañgatmâ den perâkje topje topje kâityongomai. Yawu otmâ nângân nângânyenje mem hâlim milim tuhuñetâ mansai. Yawu gârâmâ sâp yupâek yeñe biwiyeñe galemahom manñetâ manmanyenje kelihakbuapgât yuwu otmâ mannomai. ¹⁵ Bukulipyenje orop biwiyeñe kepeiakmâ konohâk otmu Anitâhât den tâñ tâñâk watmâ den bulâjeâk alahunomai. Yawu otnomai yan manmanyenjahât bulâje tetem gap ya wangim bulâje pato tetewuap. Otmu Kunnenje Kiristoje manop yawuâk manne sâm yâkje olop miop yawuâk otmâ mannomai. ¹⁶ Yakât nângâm yuwu sâmune nângâjet. Hâknenjeâmâ konohâk. Yawu gârâmâ Anitâne ikñe eñgatñeâk otmâ hâknenñahât

torehennejê âlâ âlâ kalop ya watmâ âi ambojan ambojan tuhumai. Yawu otmâ manmannenje tetemu âlepnejê manmain. Aiop, Kiristoje kunnenje tatmap. Otmu nenjêâmâ yâkât lauje, otmu kâinje bâtnejê otmâ hoj bawañgim manmain. Yawu otmâ manmunje yâknejê iknejê hahit ningimu mem yâkât den tiñâk lâum bukulipnenje orop biwinenjenje kepeiakmâ konohâk otmu tânahom manmain. Yawu manmunje manmannenje kelihakmu mannom.

Anitâye manman âiñe ningimu mem mansain.

17 Otmu yenjâlen gâtnejê lohimbi nombotnejê pâku lohimbiye otjetâ bâlemap yawu manmâ otjetâ bâlem gap. Yakât otmâ nâñe Kutdâhât sâtgât otmâ kuyinginjetgât yuwu sâmune nângâjet. **18** Pâku lohimbi belângen manmainje yeje nângân nângânyeje bâlenje ya watmâ omoj kâlehen manmai. Otmu Anitâye manman âiñe nen ningimu mem mansain. Yakât topnajahât pâpgum biwiyeje kâriknejê otmâ hiliwahonomaihât pat mansai. **19** Otmu eknâleañgim orotmeme kinjor manjorotneâk nângâmai. Yawu otmâ ajuñyejahât ki otmai.

20-21 Yâhâ nenne Kiristohât den ekyongomunje nângâjetâ bulârje otmu yâkâlen biwiyejenje kepeiwi. Sâp yapâek yâkât tem lâum orotmeme âlepnejâk otjetgât yâkât den bulârje kâsikum yinjimunje nângâm gai. **22** Emelâk yeje nângân nângânyeje tâñât ya watmâ senje âlâlâ eknâlem otjetâ dondâ bâleminiop. Yawu manjetâ nângân nângânyeje gulip malap otmu manmanyenje dondâ bâlemu manmâ gawi. Otmu orotmeme

bâleje otmâ mansai yaŋe mem bâleyekmapgât ya bunewâk bet pilâŋjetgât naŋgan. ²³⁻²⁴ Yawu otjetâ yanâmâ Anitâŋe biwiyeŋe mem heweweŋ tuhum nâŋgân nâŋgân âiŋe, ikŋe yawuya, biwiyeŋan katbuap. Nâŋgân nâŋgân âiŋe biwiyeŋan katbuap ya watmâ yâkât den tem lâuwaŋgim biwiyeŋe galemgum heŋgenŋum mannomai. Yawu manjetâ manmanyenje kelihakmu Anitâŋe yekmu ârândâŋ otbuap.

²⁵ Nenne Kiristohâk komot konohâk otmâ mansain. Yakât otmâ biwiyeŋe kurihiakmâ manjetâ manmanyenje tawi tawiŋe otmapgât orotmembe bâleje ya betgum pesuk pilâm den bulâŋjeâk alahum tihit oraŋgim mannomai. ²⁶ Yawu gârâmâ lohimbi âlâ me âlâŋe mem bâleyekjetâ kuk otnomai yan Anitâhâk den lâum in yawu kaok oraŋginomai. ²⁷ Yawu otmâ Satan Manman Bâleje Amboŋahâk mâtâp maŋguwaŋginomai. ²⁸ Yeŋe lohimbi komborâ ekyongoŋjetâ ki kombo tuhunomai. Yâkŋe âi mem manmâ yapâ hâmeŋe mem yeŋe tânahom nombotje kâsikum lohimbi umburuk mansai ya tânyongonomai. ²⁹ Den hako ki sahaŋginomai. Otmu bukulipyenje biwiyeŋe galemahom kârihem kinŋjetgât mem heweweŋ tuhuyekmâ den lohotŋjan ekyongonomai. ³⁰ Anitâŋe meyekmâ manman kârikŋahâk pat kuyinggiop. Yawu gârâmâ sâp pato tetewuap yan pat yakât bulâŋe yiŋgimu menomai. Yakât nâŋgâm eŋgat yâhâp otmaiħât ikŋe Wâtgât mâmâŋahâk Heak hâŋgâŋgumu ge biwiyeŋan tatmâ mem heweweŋ tuhuyekmu mansai. Yakât otmâ Wâtgât mâmâŋahâk Heakŋe

tep bâle nângâyinjimapgât orotmeme bâleñe ki tâtâem otmâ mannomai. ³¹ Yawu otmâ ki kuk otmâ sârehahom den bâleñe hâiaknomai. Otmu ki nângâm bâleñginjetâ biwiyeñe ñasin otbuap. ³² Yâhâ yeñe Kiristohâlen biwiyeñanje kepeim manjetâ Anitâñe tosayeñe pilâyinjimap yakât dopñeâk bukulipyenje orop tosayeñe pilañginomai. Yawu otmâ ewe karañgim lohotñan orañginomai.

5

Manman bâleñambâ keterakmâ Anitâhât tem lâuwañgim mannom.

¹ Anitâñe wawaeyekmâ nine nanne baratne sâm meyekmu mansai. Yakât otmâ yeñe gurâ yawuâk bukulipyenje orop biwiyeñanje kepeiakmâ konohâk otmu mannomai. ² Kiristoñe biwiñanje kepeinenekmâ ikñe manmanje ki alilop. Yawu otmâ Anitâ âwâñjahât tem lâuwañgim kawenenjan kinmu kuñetâ muop. Yawu otningiop yakât Anitâñe nângâmu ârândâj olop. Otmu yeñe gurâ yawuâk bukulipyenje orop biwiyeñanje kepeiakmâ konohâk otmu buku orañginomaihât nañgan.

³ Yeñe manman bâleñe pilâm yapâ keterakmâ Anitâhât tem lâuwañgim mansai. Yakât otmâ ki ekñâleañgim kâwâ konda otnomai. Me bukulipyenje yeñgât senje âlâlâ ki ekñâlenomai.

⁴ Yâhâ orotmeme kingon otnomai yanâmâ ajuñ pato tetemu dondâ bâlewuap. Yawu gârâmâ bukulipyenje yeñgât senyeñan ki genomai. Me den imbiâk mambiâk ki sahançinomai. Yawu otmâ bukulipyenje yeñgât nângâm Anitâ mepaenomai.

⁵ Lohimbi nombotñanje senje âlâlâ ekñâlem

biwiyeñe yanâk kinmu yakâlâk nângâm manmai. Lohimbi yawu manmai ya yeñgât Anitâñe nângâmu Porom Lâpohâlen biwiyeñanje kepeim mepaemai yawu otmap. Lohimbi yawu otmâ manmaiñe lohimbi kâwâ konda otmai orop Anitâñe manman kâriknajahât pat ki kuyingiwuap. Yakât otmâ yâkñe Kiristo âwâñjait orop himbimân ki tatnomai.

⁶ Lohimbi âlâ me âlâñe den imbiâk sâm engatyenjan gejetâ orotmeme bâleñe yakât nângâjetâ bulâñe otmapgât yuwu sâmune nângâjet. Orotmeme bâleñe âlâlâ sâm aran yu lohimbiñe otnomai yanâmâ Anitâñe kuk otyiñgim matñe amokñan yiñgimu menomai. ⁷ Yakât otmâ lohimbi yawuya orop biwiyeñanje ki kepeiakmâ konohâk otmu tânahonomai. ⁸ Emelâk yeñe Anitâhât pâpgum omoñ bâleñan manminiwi. Yawu gârâmâ ikñe lañinñañe biwiyeñan pilâmu Kutdâhâlen biwiyeñanje kepeim manmâ gai. Yakât otmâ orotmeme bâleñe bet pilâm Anitâhât tem lâum mannomai. ⁹ Yawu otmâ manjetâ manmanyenje kelihakmu yakât bulâñe âlepjeâk tetewuap. Yawu tetemu Anitâñe manmanyenje ekmu ârândâñ otbuap. ¹⁰ Yawu gârâmâ yeñe manman girawu manjetâ Anitâñe yekmu ârândâñ otbuap yakât nângâm kiwilim otmâ lohotñan mannomai. ¹¹⁻¹³ Otmu lohimbiñe omoñân ge hiliwahonomaihât pat mansai ya yeñgât manmanyenjeâmâ tawi tawiñe. Yakât otmâ yâk orop ki buku orançginomai. Yâkñeâmâ yok pilâm orotmeme bâleñe topñe topñe orançgimai. Yakât nângâm añulakmaingât otmai yakât ki alahumain. Yâhâ nenñe yu me yakât nângâmunñe

haŋ sâningimap yakât topŋe tetekŋjan tetemu ekmain. Yakât otmâ yâkŋe orotmemeyeŋe bâleŋe yakât nâŋgâjetâ haŋ sâyinŋimu bet pilâŋjetgât yeŋe den ekyongom enŋatyeŋjan genomai. ¹⁴ Den ekyongoŋjetâ nâŋgâjetâ haŋ sâyinŋimu yanâmâ yâkŋe manmanyenjahât topŋe tetekŋjan tetemu eknomai. Yakât nâŋgâm kep yuwu meŋjetâ nâŋgâmain.

“Kâlâwahom yahatne. Mumuŋjambâ yahatne. Yawu otmunŋe Kiristohât laŋinŋanje biwinenŋjan pilâmu haŋ sâningiwuap.”

¹⁵⁻¹⁷ Anitâhât biwiŋjan nâŋgân nâŋgân âlâlâ tatmap ya Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mem biwiyeŋjan katmu nâŋgâjetgât Anitâ ultgunomai. Yakât otmâ girawu manŋetâ Kudâŋe yekmu ârândâŋ otbuap yakât nâŋgâm kiwilim biwiyeŋe galemahom mannomai. Yâhâ sâp yuâmâ lohimbi nombotŋanje Anitâhât topŋahât pâpgum orotmembe bâleŋe topŋe topŋe otmâ mansai. Yâhâ yeŋeâmâ yâkŋe otmai yawu ki otnomai. Yeŋeâmâ orotmembe âlepŋe orotgât mâtâp teteyinŋimu lohimbi buku otyinŋinjetâ yâkŋe manmanyenŋe ekŋetâ ârândâŋ otbuapgât naŋgan.

¹⁸ Otŋetâ bâlempagât to kârikŋe ki nem biwi hâlim otnomai. Yawu otmâ Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe biwiyeŋjan tatmâ mâmâŋe otyinŋiâkgât nâŋgâm mannomai. ¹⁹ Yawu manŋetâ biwiyeŋjan tatmâ mâmâŋe otyinŋiwuap yanâmâ biwiyeŋe heronje otmu Kudâ kiki pali mewaŋgim mepaem mannomai. ²⁰ Otmu yeŋe Kudânenŋe Kiristo orop biwiyeŋanje kepeiakmâ konohâk otmu manŋetâ wuân me wuân teteyinŋiwuap yan Awoŋnenŋe

Anitâ heroje nângâwaŋgim mepaem mannomai.
21 Otmu Kiristo ewe katmâ yâkât tem lâuwaŋgim bukulipyenje orop ewe karakmâ buku orançgim mannomai.

Imbilipyenje yeŋgât sâop.

22 Imbilipyenje yeŋgât yuwu sâmune nângâjet. Kutdânenje Kiristoje yeŋgât kunyenje tatmap. Yakât otmâ yeŋgât yuwu sâmune nângâjet. Kiristoje iknej lohimbi nen sârererenenekmâ kawenenjan kinmu kuŋjetâ muop. Otmu mumuŋambâ yahatmâ kunnenje tatmu nenje yâkât amutgen manmain. Yakât dopneâk imbilipyenje wuân me wuân otmai yan loklipyeŋgât amutgen manmai.

Loklipyeŋgât sâop.

25 Yâhâ loklipyeŋgât yuwu sâmune nângâjet. Kiristoje iknej lohimbi nen wawaenenenekmâ tosanenŋahât otmâ kawenenjan kinmu kuŋjetâ muop. Yakât dopneâk imbilipyenje yeŋgâlen biwiyenje kepeim tihityenje otnomai.
26-27 Yakât otmâ yuwu sâmune nângâjet. Sâp patoen nen Kiristohât lohimbiye yâkât senŋjan tosa barak kinmunje menenekmâ onomlipne sâm ikŋjan torokatnenekbuap. Yakât nângâm tosanenŋahât otmâ kawenenjan kinmu kuŋjetâ muop. Otmu nenje manman bâleŋambâ keterakmâ yâkâlen biwinenŋajje kepeimain yakât topne sâm tetemunje yanâmâ toen mem katnenekbi. Toen mem katnenekjetâ Anitâŋgim tosanenŋe pirim salatak tuhuningimu yâkât senŋjan koko salehâk manmain. Yawu.

28-30 Kiristoŋe iкŋe lohimbi nen nâŋgâningim tihitnenŋe otmap. Yakât dopŋeâk loklipyeŋjaŋe imbilipyeŋe nâŋgâyinŋim tihityeŋe otnomai yakât yuwu sâmune nâŋgâjet. Lok âlâ me âlâŋe hakyenjan umatŋe wuân me wuân tetemapgât hâkyeŋahât tihitŋe otmâ galemahom manmai. Yakât dopŋeâk loklipyeŋjaŋe imbilipyeŋe yeŋgât nâŋgâm tihityeŋe otmâ galemyongom mannomaihât naŋgan. Yâhâ loklipyeŋjaŋe imbilipyeŋe yeŋgât nâŋgâyinŋimai yamâ yeŋahât naŋgaŋgimai yawu oap.³¹ Den yan yuŋe emelâk Anitâŋe Mose den ekumu kulemguop ya miap. Den yamâ yuwu tap.

“Lok âlâ me âlâŋe âwâŋe mâmâŋe pilâyelekmâ imbiŋahâlen torokatmu orowâk mandomawot yan hâkyetŋe konohâk otbuap.” Den yawu tap.

32 Otmu Moseŋe den kulemguop yanje topŋe âlâlâ miop. Yakât nâŋgâmune topŋe âlâ yuwu miap. Kiristoŋe iкŋe lohimbi nen orop biwinenŋjaŋe kepeiakmâ konohâk otmu mansain ya. **33** Otmu âlâmâ yuwu miap. Loklipyeŋjaŋe yeŋahât naŋgaŋgimai yawuâk imbilipyeŋe yeŋgât nâŋgâyinŋinomai. Otmu imbilipyeŋjaŋe loklipyeŋe ewe katyeknomai.

6

Nimnaomlipyeŋe yeŋgât sâop.

1 Otmu nimnaomlipyeŋe yeŋgât yuwu sâmune nâŋgâjet. Yeŋe âwâ mâmâlipyeŋe yeŋgât sâtyeŋjan tem lâuyinŋim manŋetâ Anitâŋe yekmu ârândâŋ otbuap.² Yâhâ emelâk Anitâŋe girem den âlâ yuwu sâm Mose ekumu kulemguop.

“Yeñe âwâ mâmâlipyeñe yeñgât nângâyiñgim denyeñe lâum manjet.” Yawu sâm ekuop.

Otmu girem den nombotje âlâlâ Mose ekumu kulemguop yamâ inâk sâop. Yâhâ topje katmâ girem den yan yu torokatmâ den âlâ yuwu sâm kalop.

³ “Denyeñe lâum manjetâ Anitâhe nângâyiñgimu yanâmâ sâp kålewâk mannomai.” Yawu sâm ekuop.

Âwâ mâmâlipyeñe yeñgât sâop.

⁴ Yâhâ âwâ mâmâlipyeñe yeñgât yuwu sâmune nângâjet. Nan baralipyeña tepeyene bâlemu kuk otmaihât ki mem gin gondondon katyeknomai. Yawu otmâ Kutdâhât den kâsikum yiñgim galemyongom heñgeñgunomai. Otmu mete pirik pirik otnomai yan lohotjan kuwikyeknomai.

Âi lok yeñgât sâop.

⁵ Yâhâ âi lok yeñgât yuwu sâmune nângâjet. Kiristoñe yen orop manmu yâk hoñ bawañgimbâi yakât dopñeâk lok kunlipyeñe ewe katyekmâ tâñ tâñâk hoñ bayiñginomai. ⁶ Yâhâ âi ya galemyañe yekmu ârândâñ olâkgâlâk nângâm hâkyeñajanak ki tuhunomai. Âi ya tuhunomai yanâmâ Anitâhât den ya tâñ tâñâk watmâ Kiristohât tem lâuwañgim tinâk tuhunomai. ⁷ Yawu otnomai yan lohâk hoñ bayiñgiain sâm otnomai yamâ Kutdânenñe hoñ bawañgginomai. ⁸ Yakât otmâ den yuwu sâmune nângâm biwiyeñan katnomai. Lok âlâ me âlâne lok kunlipyeñe yeñgât nep meyiñgimai me yeñe âi tuhuakmai yakât sâp patoen Kutdânenñanje âi

memai ya ekmu ârândâŋ otbuap otmuâmâ hâmenje
âlepnej yîngimu menomai.

Lok kunje papato yeŋgât sâop.

⁹ Yâhâ lok kunje papato yeŋgât yuwu sâmune nâŋgânet. Anitâ Kudâyeje himbimân tatmapnej lok âlâhât nâŋgâmu yahatmu âlâhât nâŋgâmu gemu yawu ki otmap. Sâp patoen yâknej lok kerek nengât biwinenje ekmâ âlâku iknijâk iknijâk dopnenenjan matnej kâpekningiwuap. Yakât otmâ hoŋ bawalipyenje kunlipyenje ewe katyekmâ lohotnjan hoŋ bayinginetâ benje kunlipyenje gurâ topnej âlâlâ ki mâŋgâyeknomai.

¹⁰ Aiop, yene Kiristo orop biwiyeñanje kepeiakmâ konohâk otmu yâkât wâtnjan kinmâ kârihem mannomai. ¹¹⁻¹² Nenne Kiristohât den pat âlepnej lohimbi ekyongomunje nâŋgâmaiħât lok bâleñanje mâtâp maŋguningim mansai. Otmu yâknej konok bia. Satangât hoŋ bawalipnej, weke bâleñje, emet ambonej, senduk banearâ, susun, âi weke, senje âlâlâ sâtnje metnej topnej topnej, ya kereknej mâtâp maŋguningine sâm otmai. Yakât otmâ Satanje biwiyeñan kionjmâ perâknej topnej topnej kâityongomapgât Anitâje wât yîngimu kârihem kinnomai. ¹³ Yuwu otmâ kârihem kinjetâ Satanje hoŋ bawalipnej orop mem ge katyekne sâm hâum pâpgum pilâyeknomai.

¹⁴ Nâŋgân nâŋgân bulâje âlâlâ biwiyeñambâ tetemu den bulâje sâm lohimbi târârâhâk ekyongonomai. Yawu otmâ yâk orop biwiyeñanje kepeiakmâ konohâk otmu tihit orângim mannomai. ¹⁵ Otmu Kiristohât den pat âlepnej lohimbi ekyongoñetâ nâŋgâjetâ

biwiyeŋe huruŋ sâekgât mâtâp teteyiŋgiwuap yan heweweŋâk ekyongonomai. ¹⁶ Otmu Satangât hoŋ bawalipŋaje yenŋât manmanyenye mem bâleyiŋgimaihât Anitâ yet Kiristo yetgâlen biwiyeŋanje tiŋâk kepeim mannomai. ¹⁷ Yawu manmâ Anitâŋe manman kârikŋahât pat yakât bulâŋe yinŋimu mem Kiristo orop heronje kakŋan manbisâihât nâŋgâm enŋat yâhâp ki otnomai. Otmu Anitâhât den ya lohimbi kâsikum yinŋinetâ nâŋgânomai yan Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe biwiyeŋe mem heweweŋ tuhuwuap. Yawu otyingimu den ya nâŋgâŋetâ keterakyiŋgim hengeŋguwuap. ¹⁸ Otmu Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mem heweweŋ tuhuyekmu yu yakât nâŋgâm Anitâ ulitgunomai. Yawu otmâ biwi golâ manmâ Kiristohât lohimbi kerek yenŋât nâŋgâm haŋmâ ârândâŋ Anitâ ulitgum mannomai.

¹⁹ Otmu Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe den âlâlâ biwinan katmâ mâmâŋe otnihimu Kiristohât den pat âlepŋe pahâk ekyongomune nâŋgânomai. Otmu ekyongowom ya nâŋgâŋetâ keterakyiŋgiwuapgât yeŋe Anitâ ulitgunomai. ²⁰ Otmu lohimbi kapi âlâen âlâen manmâ arai ya yenŋâlen ari Kiristohât den pat âlepŋe kâsikum yinŋiwan. Kâsikum yinŋimune lok nombotŋaje nâŋgâŋetâ gemu bet pilâm pâi emetŋjan mem katnekŋetâ manmâ gan. Yawu gârâmâ nâŋe den pat âlepŋe lohimbi ekyongowomgât Kiristoŋe menekmâ âi sâm nihiop. Yakât otmâ nâŋe tem lâuwaŋgim den ya pahâk ekyongom ki lohotŋe otbomgât Anitâ ulitgunomai.

Pauloŋe den bâŋje sâm hâreop.

21-22 Aiop, bukunenje âlâ, kutnej Tikiko, yâknej Kutdâhâlen biwiñanje tiñâk kepeim hoñ bawañgim mansap. Otmu nâñje bukulipne orop manman gi-rawu mansain yakât yâk hâñgângumune yeñgâlen takawuap yan topñambâek ekyongomu nâñgâñjetâ biwiyeñe huruñ sâwuap.

23-24 Otmu yeñje Kutdânenje Yesu Kiristohâlen biwiyeñanje tiñâk kepeim tem lâuwañgim mansai. Yakât otmâ Anitâ yet Kiristonje nâñgâyiñgim tihityeñje otmutâ biwi nâñgân nâñgânyeñanje kepeiakmâ konohâk otmâ huruñ sâekgât ulitguman. Bâiñ.

Nâ bukuyenje,
Paulo

Yeshuât Den Pat Âlepñe
The New Testament in the Selepet Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Selepet long Niugini
copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Selepet

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 22 Nov 2019

995083d2-705e-5a60-af47-1e36806cccbc